

Mateřská škola Lubenec
Chýšská 277, příspěvková organizace okr. LOUNY

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM



**VE ŠKOLIČCE KROK PO
KROKU, UČÍME SE
BĚHEM ROKU.**

1 Identifikační údaje o mateřské škole

Název:	Mateřská škola Lubenec, okr. Louny
Sídlo:	Chýšská 277, 439 83 Lubenec
Právní forma:	příspěvková organizace
IČO:	70982503
IZO:	600 082 679
Zařazení do sítě škol:	01. 01. 2003
Zřizovatel:	Obec Lubenec, Podbořanská 50, 439 83 Lubenec
Ředitelka školy:	Bc. Tereza Vopatová
Telefon:	415 212 190
e-mail:	ms.lubenec@tiskali.cz
www:	mslubenec.cz
Bankovní spojení:	181862725/0300
Zpracovatelé programu:	ředitelka a kolektiv učitelek mateřské školy
Platnost dokumentu:	od září 2021

Č.j. 35/2021/MŠ

Obsah

1	Identifikační údaje o mateřské škole.....	2
2	Obecná charakteristika mateřské školy.....	4
3	Podmínky předškolního vzdělávání.....	4
3.1	Věcné podmínky.....	4
3.2	Životospráva.....	4
3.3	Psychosociální podmínky.....	5
3.4	Organizace (Organizační zajištění chodu mateřské školy).....	5
3.5	Řízení mateřské školy.....	6
3.6	Personální a pedagogické zajištění.....	7
3.7	Spoluúčast rodičů.....	8
3.8	Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami.....	8
3.9	Vzdělávání dětí nadaných.....	8
3.10	Vzdělávání dětí od dvou do tří let.....	9
3.11	Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka.....	9
4	Organizace vzdělávání.....	10
4.1	Povinné předškolní vzdělávání.....	11
4.2	Distanční vzdělávání.....	13
5	Charakteristika vzdělávacího programu.....	14
5.1	Hlavní zásady předškolního vzdělávání.....	15
5.2	Dlouhodobé záměry předškolního vzdělávání.....	15
5.3	Metody a formy vzdělávání.....	16
5.4	Popis zajištění průběhu vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných.....	17
5.5	Popis zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let.....	24
6	Vzdělávací obsah.....	24
6.1	Integrované bloky školního vzdělávacího obsahu, jejich obsah.....	27
7	Evaluační systém.....	46
8	Doplňující programy školy.....	49

2 Obecná charakteristika mateřské školy

Mateřská škola v Lubenci je situována na klidném místě v blízkosti lesa a dvou rybníků, mimo hlavní dopravní komunikaci. Soubor budov školy založené roku 1986 je rozdělen do třech pavilónů a v jednotlivých pavilónech se nacházejí třídy s kapacitou pro 62 dětí a hospodářské zázemí pro 10 zaměstnanců. Školu navštěvují děti zpravidla od 2 do 6 let z Lubence a přilehlého okolí, které mohou využít školní autobus. Jednotlivé třídy jsou barevně odlišeny tak, aby se rodiče s dětmi lépe orientovali. Okolo mateřské školy je rozlehlá zahrada, vybavena herními prvky: průlezkami, skluzavkami, pružinové houpačky, pískoviště kryté plachtou, mašinka, nebo víceúčelové hřiště s umělým povrchem, které děti využívají převážně k míčovým hrám.

3 Podmínky předškolního vzdělávání

3.1 Věcné podmínky

Mateřská škola je pavilónového typu s bezbariérovým přístupem.

Ve dvou pavilónech se nachází samostatné třídy Kytičky a Sluníčka. Každá třída je vybavena šatnou, sociálním zařízením, hernou a místem pro odpočinek. Prostorové uspořádání tříd vyhovuje skupinovým a individuálním činnostem dětí. Vybavení tříd hračkami, nábytkem, pomůckami je dostatečně smysluplně uspořádáno a uloženo tak, aby se v nich děti dobře orientovaly.

Ve třetím pavilónu se nachází školní kuchyň, logopedická třída a ředitelna, které prošly modernizací v roce 2014. Součástí je i školní prádelna, sociální zařízení pro zaměstnance, které prošly v roce 2021 rekonstrukcí. Z bytu školníka se v roce 2020 stala třída, kterou od roku 2021 budou využívat nejmladší děti „Skřítky“. I tato třída je vybavena šatnou, sociálním zařízením, hernou a místem pro odpočinek.

Soubor budov se nachází na oploceném pozemku mimo hlavní komunikace. Ke škole patří zatravněná zahrada se vzrostlými stromy, chráněné pískoviště, skluzavka, kreslicí tabule, dřevěný domeček, tři houpadla, tři kolotoče, dřevěný vláček, horolezecká stěna, hřiště na míčové hry a venkovní posezení pro děti vhodné ke stolování v přírodě či stolním hrám na školní zahradě.

3.2 Životaspráva

Dětem je poskytována plnohodnotná a vyvážená strava dle příslušných předpisů „spotřebního koše“. Rodiče mají kontrolu v týdenním jídelníčku, který je vyvěšen v šatnách s označenými alergeny. Mezi jednotlivými jídly je dostatečný interval a děti mohou jíst podle svých potřeb. Děti jsou vedeny k tomu, aby stolovaly kulturně, čistě, v pohodě a klidu.

Pitný režim je nedílnou součástí nabídky (čaj, voda), konvice s pitnou vodou i hrnečky jednotlivých dětí jsou v každé třídě, i na zahradě. Učitelky v průběhu dne připomínají dětem důležitost pitného režimu.

Denním režimem je zajištěn pravidelný denní rytmus a řád. Denní řád MŠ flexibilní, je přizpůsobován konkrétním potřebám a situacím ve školce. Děti mají dostatek pohybu jak venku, tak v prostorách MŠ.

Odpocinek a spánek je součástí režimu dne, ale vycházíme z konkrétních potřeb dětí a aktuální situace. Učitelky se chovají podle zásad zdravého životního stylu a poskytují tak dětem přirozený vzor.

3.3 Psychosociální podmínky

Usilujeme o to, aby se děti i dospělí v mateřské škole cítili dobře, bezpečně a byli zde spokojeni. Adaptace každého nově příchozího dítěte do mateřské školy je řešena individuálně podle vzájemné dohody učitelky a zákonných zástupců dítěte. Děti mají možnost trávit první chvíle v MŠ společně s rodiči, postupně si zvykají na krátkodobé odloučení od maminky, tatínka. Pedagogové respektují obecné a vývojové zvláštnosti dětí a vytvářejí také organizaci dne tak, aby plně respektovala individuální potřeby a odlišnosti dětí.

Děti nejsou neúměrně zatěžovány, či neurotizovány spěchem a chvatem. Všechny děti mají rovnocenné postavení a žádné z nich není zvýhodňováno ani znevýhodňováno. Jakékoliv projevy nerovností, podceňování a zesměšňování dětí jsou nepřipustné, případné zjištěné projevy jsou ihned řešeny. Volnost a osobní svoboda dětí je dobře vyvážená s nezbytnou mírou omezení, vyplývajících z nutnosti dodržovat v mateřské škole potřebný řád a učit děti pravidlům soužití. Dětem se dostává jasných a srozumitelných pokynů, třída je pro děti kamarádkým společenstvím, v němž jsou zpravidla rády. Do popředí zájmu stavíme hry s prvky spolupráce, případně hodnocení vzhledem k vlastnímu dřívějšímu výkonu. Formou prožitkového učení vedeme děti k socializaci a spolupráci s kamarádem, kolektivem, společností, přírodou.

3.4 Organizace (Organizační zajištění chodu mateřské školy)

Organizace a provoz MŠ vychází z předcházejících zkušeností a z požadavků rodičů.

Provoz školy je od 6.00 hod. – 16.30 hod.

Denní řád je dostatečně pružný, pedagogové reagují na individuální možnosti dětí – vývojové i individuální (tempo dětí, dostatek pomůcek, učební styl), na jejich aktuální či aktuálně změněné potřeby, reagují na ně a napomáhají v jejich uspokojování – jednají nenásilně,

přirozeně a citlivě, navozují situace pohody, klidu a relaxace, plně se věnují dětem a jejich vzdělávání, využívají aktivizující a činnostní metody a motivace.

Pedagogové vytváří podmínky pro skupinové, individuální i frontální činnosti, děti mají možnost účastnit se společných činností v malých, středně velkých i velkých skupinách, pedagogové dbají na vyváženost spontánních a řízených činností a aktivit.

Pedagogové poskytují dětem, i těm co přichází do MŠ později nebo naopak odchází brzo, dostatek času i prostoru pro spontánní hru, aby ji mohly dokončit nebo v ní později pokračovat. Děti jsou podněcovány k vlastní aktivitě a experimentování.

Do denního programu jsou pravidelně zařazovány řízené zdravotně preventivní pohybové aktivity.

Nově přichozí dítě má možnost postupně se adaptovat na nové prostředí i situaci.

Děti nejsou neúměrně zatěžovány, či neurotizovány spěchem a chvatem, poměr spontánních a řízených činností je vyvážen.

Je dostatečně dbáno na osobní soukromí dětí, děti mají možnost uchýlit se do klidného koutku, neúčastnit se společných činností, soukromí při osobní hygieně.

Nejsou překračovány vyhláškou dané počty dětí, spojování tříd je maximálně omezováno.

Jsou vytvářeny vhodné materiální podmínky.

REŽIM DNE

6.00- 8.00	scházení dětí, volné hry
8.00-8.30	tělovýchovná chvilka dle zájmu dětí, řízená činnost dle zájmu dětí
8.30-9.00	hygiena, svačina
9.00-9.30	výchovně vzdělávací činnosti, řízené činnosti
9.30-11.30	volný pobyt venku na školní zahradě, vycházky
11.30-12.00	hygiena, oběd
12.00-14.00	odpolední odpočinek nebo volné hry (u starších dětí)
14.30-14.45	hygiena, odpolední svačina
14.45-16.30	volné hry

3.5 Řízení mateřské školy

Povinnosti, pravomoci, úkoly a odpovědnosti všech pracovníků jsou jasně vymezeny pracovní náplní zaměstnanců.

V MŠ je vytvořen informační systém:

Vnější informační systém - mateřská škola <--> rodiče

- rodiče jsou informováni prostřednictvím nástěnek, vývěsek, webových stránek, komunikace s učitelkou

- komunikace s rodiči probíhá denně osobně
- učitelky na třídách si vedou evidenci telefonických kontaktů na rodiče
- třídní schůzky se konají většinou 2x ročně, na začátku a v polovině roku
- konzultační hodiny a individuální pohovory s ředitelkou či učitelkou na třídě se plánují po dohodě obou stran

Vnitřní informační systém

- každodenní hodnocení činností probíhá ústně mezi učitelkami, průběžně s ředitelkou
- v situacích vyžadujících urgentní řešení je svolána mimořádná porada
- pedagogické porady se konají 4x-5x za školní rok
- na pedagogických poradách se plánují akce a aktivity školy
- na poradách se dále vyhodnocují výsledky vzdělávacího programu, hodnotí se vzdělávání pedagogů, předávají se informace ze vzdělávání, hodnotí se akce a aktivity
- provozní porady dle potřeby.
- Pedagogické i provozní pracovnice se aktivně zapojují do organizace činností a akcí, navrhují, řídí i organizují akce společné pro děti i rodiče. Všechny pracovnice se aktivně podílejí na plnění cílů a úkolů ŠVP a TVP.

Ředitelka školy vyhodnocuje práci všech zaměstnanců, pozitivně zaměstnance motivuje a podporuje jejich vzájemnou spolupráci. Vytváří ovzduší vzájemné důvěry a tolerance, zapojuje spolupracovníky do řízení mateřské školy, ponechává jim dostatek pravomocí a respektuje jejich názor. Pedagogický sbor pracuje jako tým, zve ke spolupráci rodiče.

Mateřská škola spolupracuje se zřizovatelem, se základní školou, s organizacemi v místě mateřské školy, s logopedem.

3.6 Personální a pedagogické zajištění

Pedagogické zajištění provozu naší MŠ je na výborné úrovni a v dostatečném počtu 6 učitelek. Pedagogové mají předepsanou odbornou kvalifikaci, popřípadě si ji doplňují a respektují odborné zásady a pravidla profesní etiky. Pedagogové se aktivně sebevzdělávají a to ve formě samostudia, jednodenních i dlouhodobých kurzů či školeních.

Ve škole jsou zachována etická a společenská pravidla. Každá třída má tato pravidla vypracována i na třídách pro děti.

Specializované služby jsou zajištěny ve spolupráci s příslušnými odborníky – logoped, psycholog, atd..

O chod školní jídelny, kuchyně a o pořádek se starají hospodář, kuchařka a školnice.

3.7 Spoluúčast rodičů

Nabízíme rodičům otevřené dveře ke spolupráci na rozvoji a podpoře výchovného působení na dítě. Respektujeme prvotní a nezastupitelnou roli rodiny ve výchově. Zajímáme se o názory a postřehy rodičů, navzájem se informujeme o projevech a rozvoji dítěte a korigujeme pedagogické působení.

Rodiče mají možnost podílet se na dění ve třídách i v MŠ, účastnit se různých programů, činností a společných akcí, kde jejich aktivní spolupráci a zapojení velmi vítáme. Informujeme je o všem, co se ve škole děje (informační nástěnky, www stránky, společná posezení, třídní schůzky, individuální pohovory, aj.). Pedagogické pracovnice individuálně informují rodiče o prospívání jejich dětí, domlouvají se na společném postupu při jeho výchově a vzdělávání, současně však chrání soukromí rodiny, podporují rodinnou výchovu, nabízí rodičům poradenský servis (spolupráci s PPP) v prostorách školky. Chráníme soukromí rodiny, důvěrné informace si necháváme pro sebe.

Řešení spokojenosti rodičů s naší školkou provádíme formou anonymních anket.

3.8 Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Mateřská škola respektuje individuální a věkové zvláštnosti dětí, proto jsou všechny děti vzdělávány s přihlédnutím na jejich speciální vzdělávací potřeby. Poskytuje jim potřebnou péči, vypracovává Plán pedagogické podpory (podpůrné opatření prvního stupně), spolupracuje se zákonnými zástupci, dalšími odborníky, PPP, SPC. Plán pedagogické podpory zpracovává třídní učitelka a konzultuje ho se zákonnými zástupci a s ředitelkou školy, dále ho vyhodnocuje a společně s ředitelkou rozhodují o dalším postupu. Pokud je dítěti přiznáno podpůrné opatření (2. -5. stupeň) postupuje se dle doporučení SPC, PPP-školského poradenského zařízení. Dítěti může být vypracován Individuální vzdělávací plán.

Dětem se speciálními vzdělávacími potřebami je poskytován individuální přístup. Rámcové cíle a záměry předškolního vzdělávání jsou přizpůsobeny aktuálním možnostem a potřebám dítěte.

3.9 Vzdělávání dětí nadaných

V případě zařazení mimořádně nadaných dětí do MŠ bude školní, třídní i individuální vzdělávací program, jeho obsah i podmínky, přizpůsoben mimořádným schopnostem dětí a

popř. doplněn nabídkou dalších aktivit podle zájmů a mimořádných schopností či mimořádného nadání dětí.

3.10 Vzdělávání dětí od dvou do tří let

Do mateřské školy jsou přijímány také děti dvouleté, které udržují čistotu, dětem jsou přizpůsobeny podmínky, průběh i obsah vzdělávání. Mateřská škola je vybavena dostatečným množstvím podnětných a bezpečných hraček a pomůcek vhodných pro dvouleté děti. Ve třídě jsou nastavena dětem srozumitelná pravidla pro používání a ukládání hraček a pomůcek. Prostředí je upraveno tak, aby poskytovalo dostatečný prostor pro volný pohyb a hru dětí, umožňovalo variabilitu v uspořádání prostoru a zabezpečovalo možnost naplnění potřeby průběžného odpočinku. Mateřská škola je vybavena dostatečným zázemím pro zajištění hygieny dítěte. Je zajištěn vyhovující režim dne, který respektuje potřeby dětí (zejména pravidelnost, dostatek času na realizaci činností, úprava času stravování, dostatečný odpočinek). Vzdělávací činnosti jsou realizovány v menších skupinách či individuálně, podle potřeb a volby dětí. Největší prostor je věnován volné hře dětí. Učitelky uplatňují k dítěti laskavě důsledný přístup, který dítě pozitivně přijímá. Na spolupráci ve vzdělávání je u dvouletých dětí školní asistentka.

3.11 Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

V případě přijetí dítěte – cizince, které pochází z jiného jazykového a kulturního prostředí, bude poskytnuta podpora učitele mateřské školy při osvojování českého jazyka. Dítěti bude věnována zvýšená pozornost v oblasti didaktických postupů s cílenou podporou v osvojování českého jazyka.

Mateřská škola poskytne dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání.

Zvláštní právní úprava platí pro mateřskou školu v případě, že se zde budou vzdělávat alespoň 4 cizinci v povinném předškolním vzdělávání. V takovém případě se zřídí skupina nebo skupiny pro bezplatnou jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání v souladu s vyhláškou č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů. Vzdělávání ve skupině pro jazykovou přípravu je rozděleno do dvou nebo více bloků v průběhu týdne.

Ředitel mateřské školy může na základě posouzení potřebnosti jazykové podpory dítěte zařadit do skupiny pro jazykovou přípravu rovněž jiné děti, než jsou cizinci v povinném předškolním vzdělávání, pokud to není na újmu kvality jazykové přípravy.

Při přechodu na základní školu by děti s nedostatečnou znalostí českého jazyka měly mít takové jazykové a sociokulturní kompetence v českém jazyce, které jim umožní se zapojit do výuky a dosáhnout školního úspěchu.

Podpurným materiálem při vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka je Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro povinné předškolní vzdělávání, který lze využívat při individualizované práci s dětmi s nedostatečnou znalostí českého jazyka již od nástupu do mateřské školy.

4 Organizace vzdělávání

Třídy mateřské školy se naplňují na výjimku potvrzenou zřizovatelem od 24 do 28 dětí. Součet dětí v jednotlivých třídách nepřevyšší kapacitu školy 62 dětí. Děti jsou do tříd rozděleny podle věku.

1. třída **Kytičky** děti od 3-5 let
2. třída **Sluníčka** děti od 5-7 let
3. třída **Skřítki** děti od 2-3 let

Při rozdělování je vždy vyhověno rodičům. Přejí-li si rodiče mít třeba sourozence v jedné třídě nebo k tomu mají jiné důvody, jsou jejich požadavky akceptovány.

Skřítki rozvíjejí základní dovednosti, např. komunikační, sebeobslužné aktivity, hygienu, stolování, učí se spolupracovat s vrstevníky, šetrnému zacházení s hračkami a po skončení hry vrátit hračku na určené místo, začínají se seznamovat s výtvarnými technikami, zpívají, cvičí a hrají hry přiměřeně svému věku.

Kytičky prohlubují své schopnosti a dovednosti, nacvičují správný úchop tužky, zaměřují se na grafomotorická cvičení a další aktivity spojené s celkovým rozvojem, upevňují ve svém chování pravidla soužití.

Sluníčka navazují na předchozí zkušenosti, doplňují své schopnosti a dovednosti a připravují se na školu. Absolvují předlogopedickou prevenci, mají možnosti účastnit se doplňujících programů a dalších aktivit, např. pohybovky, výtvarná dílna, předmatematika, flétny, angličtina nebo němčina.

Denní program dětí se skládá ze spontánních hrových činností, pohybových aktivit řízených i volných a dalších činností programově řízených. Časové rozvržení těchto aktivit je orientační, jednotlivé časy se mění podle potřeb a přání dětí, plánovaných aktivit třídy, školy apod. Činnosti se vzájemně prolínají, jsou motivovány, aby děti zaujaly. Dětem jsou nabízeny alespoň dvě varianty činností, aby si samy mohly vybrat a rozhodnout se, co budou plnit nebo s čím pracovat, hrát si. Pro děti jsou vytvořeny koutky, je jim vyhověno v jejich soukromí.

Organizace činností podněcuje děti k vlastní aktivitě, mají možnost experimentovat, samostatně organizovat. Děti mají možnost hru dokončit nebo přerušit a pak se vrátit. Poměr spontánních a řízených aktivit dětí v denním programu je vyvážen. Programově řízené činnosti jsou zařazovány zpravidla denně, podle potřeb dětí a záměrů učitelky. Forma provedení a způsob organizace dětí vychází ze zájmů a schopností dětí i nahodilých situací. Činnosti se mohou uskutečňovat společně se všemi dětmi, se skupinkou dětí nebo individuálně, kdykoliv v průběhu celého dne. Záleží zcela na učitelce, jakou formu výchovné aktivity si zvolí. Souběžné působení dvou učitelek při vzdělávání dětí je 2,5 h denně, při vzdělávacích činnostech a pobytu venku.

Zápis nových dětí probíhá v květnu v určený termín. Rodiče předloží doklady k přijetí dítěte a to: přihlášku dítěte, rodný list dítěte, občanský průkaz zákonných zástupců a evidenční list se zdravotním posouzením způsobilosti navštěvovat mateřskou školu a provedeným pravidelným očkováním.

Kritéria pro přijetí:

1. K předškolnímu vzdělávání budou přednostně přijaty děti v posledním roce před zahájením povinné školní docházky dle § 34, odst. 4, zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.
 - Povinnost plnit předškolní vzdělávání mají děti, které dosáhnou do 31. 8. daného roku pěti let.
2. Dále budou přednostně přijímány děti podle věku od nejstarších po nejmladší s přihlédnutím k místu trvalého pobytu v obci, která mateřskou školu zřizuje. Dítě musí být schopno naplňovat cíle Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání a musí být řádně očkované (podle § 50 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví).

V individuálních případech může ředitelka školy přihlídnout k okolnostem hodným zvláštního zřetele. Tyto skutečnosti je nutno dokladovat.

4.1 Povinné předškolní vzdělávání

Shrnutí nejzásadnějších změn

- novela školského zákona, zákon č. 178/2016 Sb. zavádí s účinností od září 2017 povinné předškolní vzdělávání a zavádí individuální vzdělávání dětí jako možnou alternativu plnění povinného předškolního vzdělávání v mateřské škole
- mění se pravidla přednostního přijímání dětí ke vzdělávání v mateřské škole (od září 2017 se bude týkat dětí starších čtyř let, od září 2018 dětí starších tří let, od září 2020 dětí od dvou let).
- mění se termín zápisu k povinné školní docházce (PŠD) v základní škole a podání žádosti o odklad PŠD
- povinné předškolní vzdělávání a přednostní přijímání k předškolnímu vzdělávání
- s účinností od 1. ledna 2017 je stanoveno dětem, které dosáhnou pěti let do měsíce září, nastoupit v následujícím školním roce k povinnému předškolnímu vzdělávání
- zavádí se zápis k povinnému předškolnímu vzdělávání, který bude mateřskou školou vypisován ve stanoveném časovém období (prvních 14 dní v květnu)
- v případě dětí, které neplní povinné předškolní vzdělávání, bude i nadále stanovena možnost zkušebního pobytu v maximální délce tří měsíců
- mateřská škola musí do svého školního řádu zapracovat informace o podmínkách uvolňování dětí ze vzdělávání a omlouvání absencí včetně způsobu dokládání jejich důvodů, pokud si ředitel školy vyžádá doložení důvodů nepřítomnosti dítěte, zákonný zástupce tak bude muset učinit do tří dnů od vyžádání
- povinné předškolní vzdělávání v mateřské škole je bezplatné
- vedle vzdělávání v mateřské škole školský zákon umožňuje tři další způsoby plnění povinného předškolního vzdělávání – individuální vzdělávání, vzdělávání v přípravné třídě (přípravném stupni základní školy speciální) a v zahraniční škole
- pokud se zákonný zástupce rozhodne pro některou z alternativních forem plnění povinného předškolního vzdělávání, musí to oznámit mateřské škole, do které je jeho dítě zapsáno, nejpozději tři měsíce před začátkem školního roku, ve kterém se má dítě začít povinně vzdělávat (tzn. do konce května).

Individuální vzdělávání (doma) u dětí předškolního věku

Individuální vzdělávání je jednou z možných forem plnění povinného předškolního vzdělávání. Individuální vzdělávání může probíhat po celý školní rok, nebo jen po jeho určité části. Pokud zákonný zástupce plánuje své dítě individuálně vzdělávat po převážující části školního roku (nadpoloviční počet dnů školního roku), musí svůj záměr oznámit řediteli mateřské školy, do které je dítě zapsáno, nejpozději tři měsíce před začátkem školního roku, ve kterém se má dítě začít povinně vzdělávat. Pokud se zákonný zástupce rozhodne začít své dítě individuálně vzdělávat v průběhu školního roku, musí to písemně oznámit řediteli mateřské školy, ve které se jeho dítě vzdělává, a vyčkat do doručení oznámení řediteli.

Oznámení o individuálním vzdělávání obsahuje identifikační údaje dítěte (jméno a příjmení, rodné číslo, místo trvalého pobytu), období, po které bude dítě individuálně vzděláváno a důvody pro individuální vzdělávání.

Po tom, co ředitel školy obdrží oznámení o individuálním vzdělávání, doporučí zákonnému zástupci oblasti z rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání, ve kterých má být dítě rozvíjeno. Mateřská škola ověřuje, jak si dítě osvojuje očekávané výstupy (schopnosti a dovednosti) v doporučených oblastech. Pokud dítě zaostává v osvojování potřebných schopností a dovedností, pracovníci mateřské školy doporučí rodičům, jak dále postupovat při vzdělávání, aby jejich dítě bylo co nejlépe podpořeno. Mateřská škola musí ve svém školním řádu stanovit termíny a způsob ověřování, přičemž termín ověřování musí být stanoven v rozmezí měsíců listopad až prosinec. Zákonný zástupce se musí ve stanovený termín dostavit s dítětem k ověření získaných schopností a dovedností v určených oblastech.

Pokud se zákonný zástupce s dítětem nedostaví k ověření v řádném ani náhradním termínu, ředitel mateřské školy ukončí individuální vzdělávání. Dítě tak musí neprodleně zahájit docházku do mateřské školy, ve které je zapsáno, a to i v případě, že se rodič proti ukončení individuálního vzdělávání odvolá. Pokud bylo individuální vzdělávání ze strany ředitele mateřské školy ukončeno, není již možné dítě opětovně individuálně vzdělávat.

Výdaje, které vzniknou při individuálním vzdělávání (např. nákup didaktických her a pomůcek) hradí zákonný zástupce. Pokud se jedná o dítě se speciálními vzdělávacími potřebami, které ke svému vzdělávání potřebuje podpůrné opatření spočívající v kompenzačních pomůckách (tyto pomůcky na základě vyšetření doporučuje školské poradenské zařízení, jejich soupis je uveden v příloze vyhlášky č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných), hradí pořízení těchto pomůcek stát. Stát také hradí výdaje spojené se zařazením dítěte do vzdělávání v příslušné mateřské škole.

4.2 Distanční vzdělávání

Škola poskytuje vzdělávání distančním způsobem, pokud je v důsledku krizových nebo mimořádných opatření (například mimořádným opatřením KHS nebo plošným opatřením MZd) nebo z důvodu nařízení karantény znemožněna osobní přítomnost ve škole více než polovina dětí/žáků/studentů alespoň jedné skupiny/třídy/oddělení/kurzu. Povinnost poskytovat tímto způsobem v daných situacích vzdělávání se vztahuje na základní školy, střední školy, konzervatoře, vyšší odborné školy, základní umělecké školy a jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky.

Mateřské školy mají povinnost poskytovat vzdělávání distančním způsobem dětem, pro které je předškolní vzdělávání povinné, za předpokladu, že chybí většina dětí třídy, která je

organizována výlučně pro tyto děti, nebo chybí většina těchto dětí z celé mateřské školy nebo z celého odloučeného pracoviště. Prezenční výuka dotčených dětí/žáků/studentů přechází na výuku distančním způsobem (s ohledem na jejich podmínky pro distanční vzdělávání). Ostatní děti/žáci/studenti, kterých se zákaz nedotkne, pokračují v prezenčním vzdělávání. Preferuje se, aby zároveň zůstávali součástí jedné skupiny.

Žáci a studenti mají povinnost se distančně vzdělávat. U dětí mateřských škol se povinnost týká dětí, pro které je předškolní vzdělávání povinné. Povinnost neplatí pro žáky základní umělecké školy a jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky, kteří se zapojují dobrovolně.

Škola je povinna přizpůsobit distanční vzdělávání včetně hodnocení podmínkám dětí/žáků/studentů.

V ostatních případech škola nemá povinnost poskytovat vzdělávání distančním způsobem.

Škola pak postupuje obdobně jako v běžné situaci, kdy děti/žáci/studenti nejsou přítomni ve škole. Doporučuje se však, pokud to organizační možnosti školy dovolí, udržovat alespoň částečně distanční vzdělávání dotčených dětí/žáků/studentů, a to na základě jejich dobrovolnosti a s ohledem na jejich individuální podmínky.

5 Charakteristika vzdělávacího programu

Smyslem a hlavním cílem našeho vzdělávacího programu je šťastné a spokojené dítě. Přizpůsobit vzdělávání veškerým potřebám dítěte, podporovat jeho individuální rozvojové možnosti a usnadnit mu jeho další životní cestu tak, aby se mohlo i na dále projevovat svým přirozeným dětským způsobem.

Ve vzdělávacím programu se opíráme o nové poznatky vývojové psychologie a pedagogiky předškolního věku. Ve vzdělání dětí upřednostňujeme rozvoj smyslového vnímání jako základ přirozeného poznávání, posilování přirozených poznávacích cílů, prožitkové učení, rozvoj vztahu k přírodě a komunikativních dovedností dětí. Rozvíjíme pracovní a pohybové schopnosti a dovednosti dětí, experimentování, tvoření pojmů, myšlenkové operace. Specifickou pozornost věnujeme získávání klíčových kompetencí dětí, které děti potřebují, jak pro své úspěšné pokračování v systematickém vzdělávání, tak i pro další životní etapy a celoživotní učení.

5.1 Hlavní zásady předškolního vzdělávání

- Respektování rozdílných potřeb dětí jako subjektů výchovy.
- Vstřícnost, vlídnost a autentičnost vzdělávacího prostředí.
- Rovnováha mezi osobním a sociálním rozvojem dítěte.
- Vyrovnávání podmínek pro všechny děti (včetně skupin dětí sociálně, zdravotně, etnicky či jazykově znevýhodněných).

5.2 Dlouhodobé záměry předškolního vzdělávání

Hlavním záměrem je, aby dítě na konci předškolního období získalo věku přiměřenou fyzickou, psychickou i sociální samostatnost a základy k tomu, aby se mohlo dále aktivně rozvíjet a vzdělávat. V souladu se všeobecnými cíli současného vzdělávání a vzhledem k věku dítěte to znamená:

- rozvíjet a podporovat sebevědomí dítěte, jeho spokojené prožívání, sebejistotu a důvěru ve vlastní schopnosti,
- učit dítě dívat se kolem sebe, být otevřené poznání,
- učit děti přijímat změny a přizpůsobovat se jim,
- učit děti žít mezi ostatními, spolu s nimi komunikovat, nacházet mezi nimi své kamarády pro život, hru i učení,
- učit je snášenlivosti a toleranci k odlišnostem druhých,
- rozvíjet v nich schopnosti uplatnit se a prosadit se mezi ostatními,
- chránit duševní i tělesné zdraví dítěte,
- podporovat kladné sebepojetí dítěte,
- obohacovat sociální zkušenosti dítěte,
- zajistit příležitost a možnost k seberozvíjení a učení dítěte,
- umožňovat dítěti získávat poznatkovou zkušenost,
- rozvíjet vztah dítěte ke svému okolí – k přírodě, jiným lidem, k obecně lidským, společenským a kulturním hodnotám.

Cílem není dovést všechny děti na stejnou výkonnostní úroveň, ale vytvořit co nejlepší podmínky pro přirozený osobnostní rozvoj, spokojený život a úspěšné vzdělávání každého z nich.

Koncepční záměry v mateřské škole

- plnění cílů ŠVP, spolupráce všech pracovníků MŠ,
- snaha o udržení třídního provozu,
- zachovat všechna dobrá partnerství a navazovat nová,
- udržet zavedenou kvalitu a prosperitu MŠ,
- dbát na dobrou spolupráci s rodiči,
- udržet přízeň dětí.

5.3 Metody a formy vzdělávání

Každá učitelka v jednotlivých třídách uplatňuje formy, metody a prostředky práce dle svého rozhodnutí, dané činnosti a momentální situace. Pracuje podle třídního plánu, který obsahově vychází ze ŠVP školy a je členěn do jednotlivých bloků s cílenou vzdělávací nabídkou.

V našem systému vzdělávání je využíváno forem např. **kooperativní učení, prožitkové učení hrou a činnostmi s dětmi, spontánní sociální učení, situační učení – využívání dané situace, spontánní i řízené aktivity, didakticky zacílená činnost, která je učitelkou přímo nebo nepřímo motivovaná.**

V MŠ využíváme frontální, skupinové a individuální učení.

Mezi metody využívaných učitelkami patří **slovní** rozhovory, popis obrázků, činností, předmětů a dějů, rozbor, přednes, čtení, vyprávění, pochvala. **Názorné činnosti:** pozorování, pokus-omyl, podněcování, prohlížení obrázků, exkurze, pracovní a výtvarné činnosti, experimenty, cvičení, hudební a pohybové činnosti. **Praktické činnosti:** hudební a pohybové ztvárnění, modelování, kreslení, malování, stříhání, sběr a práce s přírodninami, práce s látkami, pracovní návyky, práce s rostlinami, pracovní návyky v oblasti hygieny, sebeobsluhy, stolování, udržování pořádku ve třídě a ve svých věcech.

Prostředky

Hlavní činností je hra tvořivá, námětová, dramatizující, pohybová, taneční, didaktická ve formě individuální, skupinové, frontální, řízené i spontánní. Hry námětové, didaktické, konstruktivní, vycházky do přírody, pohybové aktivity, rekreační a zábavné činnosti, pracovní činnosti.

5.4 Popis zajištění průběhu vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných

Při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných spolupracuje učitel s dalšími odborníky, využívá služby školských poradenských zařízení.

Mateřská škola stanoví:

- pravidla a průběh tvorby, realizaci a vyhodnocování PLPP;
- pravidla a průběh tvorby, realizaci a vyhodnocování IVP;
- zodpovědné osoby a jejich role v systému péče o děti se speciálními vzdělávacími potřebami;
- pravidla pro zapojení dalších subjektů do systému vzdělávání dětí se speciálními
-
- vzdělávacími potřebami.

Podpůrná opatření prvního stupně slouží ke kompenzaci mírných obtíží ve vzdělávání (pomalejší tempo práce, problémy se zapomínáním, drobné obtíže v koncentraci pozornosti), u nichž je možné prostřednictvím mírných úprav v režimu dosáhnout zlepšení. Výstupy pro vzdělávání se neupravují. Využíváme podpůrné opatření v podobě plánu pedagogické podpory. Metody práce: podporují kvalitu poznávacích procesů dítěte, zvláště pak osvojování poznatků, vědomostí, dovedností a návyků (myšlení, pozornost, paměť).

- Rozvíjíme vnímání, metody upevňující zapamatování, které vedou k osvojování vědomostí a dovedností pomocí opakování a procvičování,
- klade se důraz na individualizaci, zohledňování individuálních potřeb dítěte, metody respektující pracovní specifika,
- metody častější kontroly a poskytované zpětné vazby,
- motivace k získávání vědomostí, dovedností a návyků,
- metody ke zvyšování koncentrace pozornosti,
- střídání forem činností.

Hodnocení: v závislosti na charakteru problému dítěte s důrazem na podporu rozvoje vědomostí, dovedností a návyků a posilování motivace pro vzdělávání.

Postup školy při poskytování podpůrných opatření prvního stupně

- (1) Před zahájením poskytování podpůrných opatření prvního stupně zpracuje škola plán pedagogické podpory žáka.
- (2) Plán pedagogické podpory zahrnuje zejména popis obtíží a speciálních vzdělávacích potřeb žáka, podpůrná opatření prvního stupně, stanovení cílů podpory a způsobu vyhodnocování naplňování plánu.

- (3) Plán pedagogické podpory škola průběžně aktualizuje v souladu s vývojem speciálních vzdělávacích potřeb žáka.
- (4) Vzor plánu pedagogické podpory (PLPP) je uveden v příloze č. 3 k vyhlášce č. 27/2016 Sb.

Podpůrná opatření druhého stupně jsou ovlivněny zejména aktuálním zdravotním stavem, opožděným vývojem, odlišným kulturním prostředím nebo jinými životními podmínkami, mírným oslabením sluchových nebo zrakových funkcí, mírnými řečovými vadami, oslabením dorozumívacích schopností i dalšími specifiky, která vyžadují individuální přístup ke vzdělávacím potřebám dítěte. Využíváme podpůrné opatření v podobě individuálního vzdělávacího plánu a kompenzační pomůcky. Je nutná úprava obsahu vzdělávání dítěte v dílčích oblastech, které dítě vzhledem ke svým vzdělávacím potřebám nemůže zvládnout nebo je zvládá alternativním způsobem, na základě doporučení školského poradenského zařízení.

Metody práce:

- Upřednostňují možnosti a potřeby dítěte ve vztahu k věku,
- podporují výchovu dítěte,
- respektují specifika dítěte,
- pomáhají překonávat nepřípravenost na školu,
- podporují připravenost na praktické činnosti,
- zaměřují se na podporu oslabených nebo nefunkčních dovedností,
- využívá individuální a skupinovou práci.

V předškolním vzdělávání: 4 x 15 minut, nejvýše však 80 hodin.

Hodnocení: nastavují se taková kritéria hodnocení, která umožní dítěti dosáhnout osobního pokroku. Formy hodnocení respektují charakter dítěte, včetně jeho nadání. Z hodnocení jsou jasné konkrétní individuálně specifické podoby činností, vyžadované po dítěti, jasně srozumitelně formulované.

Podpůrná opatření třetího stupně je podmíněno stanovením podpůrných opatření školským poradenským zařízením na základě diagnostiky speciálních vzdělávacích potřeb dítěte, případně vychází z vyhodnocení účinnosti nižších stupňů podpůrných opatření poskytovaných dítěti. Vyžadují již znatelné úpravy v metodách práce, v organizaci i průběhu vzdělávání, v hodnocení dítěte. Charakter vzdělávacích potřeb dítěte je nejčastěji ovlivněn specifickými poruchami učení, odlišným kulturním prostředím a jinými životními podmínkami dítěte, poruchami chování, těžkou poruchou řeči, poruchami autistického spektra, lehkým mentálním postižením, zrakovým a sluchovým postižením (slabozrakost, nedoslýchavost), tělesným postižením. Důležitá je podpora práce pedagogického pracovníka asistentem pedagoga. Vhodná je spolupráce s odborníky resortů, pokud to vyžaduje zájem dítěte. Délka

poskytovaných podpůrných opatření se řídí charakterem vzdělávacích potřeb dítěte, od několika měsíců, až do konce trvání předškolní docházky. Obsah vzdělávání je nutné upravit v závislosti na struktuře a charakteru speciálních vzdělávacích potřeb dětí.

Metody práce: všechny metody uváděné v předchozích stupních,

- zaměřené na podporu dovedností a kompetencí dítěte, které umožňují překonání bariér v jeho vzdělávání a jeho zapojení do práce,
- metody na podporu oslabených či nefunkčních dovedností a kompetencí dítěte,
- rozvoj řečových a poznávacích funkcí, nácvik sebeobslužných dovedností a sociálních kompetencí,
- metody respektují specifika dítěte, využívají hry ve formě spolupráce, otevřené učení a individuální přístup,
- podporují motivaci dítěte a jeho zařazení do třídy dětí,
- využívají didaktických her.

Personální podpora: vzdělávací proces umožňuje podpůrné opatření asistenta pedagoga.

Hodnocení: respektuje specifické nároky na činnost dětí, využívá slovní hodnocení a všechny prvky hodnocení zvyšují motivaci dítěte ke vzdělávání.

Podpůrná opatření čtvrtého stupně jsou podmíněna stanovením podpůrných opatření školských poradenských zařízení na základě diagnostiky speciálních vzdělávacích potřeb dítěte (čtetně vyjádření lékařů a dalších odborníků), případně z vyhodnocení nižších stupňů podpůrných opatření poskytovaných dítěti. Charakter speciálních vzdělávacích potřeb dítěte ve vzdělávání již vyžaduje významné úpravy v metodách a organizaci vzdělávání, úpravy v obsahu vzdělávání, dále možnost úprav výstupů ze vzdělávání, se zřetelem k rozvíjení schopnosti dovednosti dítěte, ke kompenzaci důsledků zdravotního postižení. Vždy se přihlíží k aktuálnímu zdravotnímu stavu dítěte. Dítě v běžné třídě je vzděláváno podle individuálního vzdělávacího plánu. Do tohoto stupně spadají děti se závažnými poruchami chování, se středně těžkým a těžkým mentálním postižením, se závažnými vadami řeči, s poruchami autistického spektra se závažným tělesným postižením.

Metody práce: zahrnují všechna doporučení předchozích stupňů podpůrného opatření. Volby metod vzdělávání respektuje možnost úpravy obsahu vzdělávání a v odůvodněných případech, vzhledem k možnostem dítěte i redukování obsahu a úpravy výstupů. Rozsah úprav je ovlivněn charakterem a mírou obtíží. Všechny metody mají za cíl přechodně nebo trvale kompenzovat projevy poruchy a postižení u osob se závažným postižením řeči, jazyka. Při budování podpůrných opatření je třeba využívat všech schopností a dovedností dítěte.

a) systémy bez pomůcek – mimika, gesta, gestikulace

b) systémy s pomůckami – předměty, fotografie, piktogramy, ...

Personální podpora: vzdělávací proces vyžaduje podpůrné opatření asistenta pedagoga.

Hodnocení: zahrnuje doporučení z nižších stupňů podpůrných opatření. Výrazné úpravy hodnocení, slovní hodnocení, podpora s motivací ke vzdělávání.

Podpůrná opatření pátého stupně je podmíněno stanovením podpůrných opatření školským poradenským zařízením na základě diagnostiky speciálních vzdělávacích potřeb. Charakter speciálních vzdělávacích potřeb dětí vyžaduje nejvyšší míru přizpůsobení organizace, průběhu a obsahu vzdělávání, podporu rozvoje schopností a dovedností dítěte a kompenzaci důsledků jeho zdravotního postižení. Organizace vzdělávání dítěte a volba metod vzdělávání plně akceptuje zdravotní stav dítěte, které z něho vyplývají. Je určen výhradně dětem s nejtěžším stupněm zdravotního postižení, zpravidla souběžným postižením více vadami, vyžadující úroveň podpory, zohledněný v úpravách organizace, obsahu, forem a metod vzdělávání, volba podpůrných opatření plně respektuje možnosti a omezení dítěte při výběru vzdělávacích obsahů a metod, hodnocení výsledků vzdělávání dítěte. Zpravidla se vyžaduje úprava pracovního prostředí.

Metody práce: zahrnují všechna doporučení předchozích stupňů podpůrného opatření. Respektují limity dětí. Směřují k dosažení nejvyšší možné míry rozvoje u vzdělatelných dětí se zřetelem k podpoře motivace ke vzdělávání.

- zahrnuje předměty speciální péče,
- je zajišťováno s využitím podpůrných metod a s podporou speciálních pomůcek,
- je realizováno pedagogickým pracovníkem s příslušnou odbornou kvalifikací,
- probíhá individuálně, případně ve skupině,

Personální podpora: vzdělávání probíhá často s podporou dalšího pedagogického pracovníka

Hodnocení: zahrnuje individuálně specifické nároky na činnost dítěte, hodnotí kritéria; východiskem je podpora dítěte ve vzdělávání a snaha motivovat k dalšímu vzdělávání. Hodnocení vychází e zdravotního stavu dítěte, směřuje k vytvoření náhledu na schopnost dosahovat pokroku u dítěte. Využívá se slovní hodnocení.

Vzdělávání dětí nadaných

Nadané děti mají zpravidla vysoce vyvinutý smysl pro spravedlnost. Proto je důležitá nestrannost a rozvinuté dovednosti v oblasti hodnocení. Právě to bývá zdrojem konfliktů s nadanými dětmi, které se stávají „tribuny třídy“ a umí naše nepřesnosti nebo nespravedlnosti přesně a bez obalu pojmenovat. S tím souvisí značná míra tolerance k zvláštnostem, originalitě i k jejich vyhraněným názorům a netaktním vyjádřením. Neznamená to v žádném případě vzdělávání bez pravidel.

Pro toleranci je nezbytným předpokladem vysoká míra empatie, schopnosti vcítit se do prožívání, pocitů těchto dětí. Porozumět někdy obtížně pochopitelným postojům, neobvyklým reakcím. Opět to neznamená tolerovat cokoli v chování žáků, ale připustit, že pochopení by mělo předcházet našemu rozhodnutí o dalším pedagogickém postupu v konkrétních případech.

Možná nejdůležitější vlastností učitele nadaných žáků je adaptabilita. Vysoká míra schopnosti přizpůsobovat se neočekávaným situacím, které přináší výuka, a schopnost pružně reagovat na vzdělávací situace s ohledem na individuální potřeby nadaných žáků.

S účinnou komunikací, která nemusí být vůbec snadná, souvisí i takt. Ten je mimořádně důležitý při řešení konfliktních situací, nedorozumění i ve chvílích hodnocení nadaných žáků. S tím souvisí i dostatečný nadhled a z něj vyplývající laskavý humor, který oceňují nadaní žáci stejně jako jejich průměrní spolužáci.

Mnohem důležitější než vynikající znalosti oboru jsou při vzdělávání nadaných žáků dovednosti pedagogicko-psychologické a často i obecně lidské. Stejně tak je pro nadaného žáka důležitější to, zda a jak učitel podporuje jeho tvořivost než to, zda je sám vynikajícím tvůrcem.

Hodnocení

Identifikace nadaných dětí a žáků je poměrně složitá činnost, která v sobě zahrnuje dvě extrémní situace. Jednak tu, kdy dítě v určitém období svého vývoje vykazuje některé znaky nadaných, je jako nadané identifikováno, ale ve skutečnosti se o nadání nejedná. Druhou možnou chybou, která je závažnější, je situace, kdy se nepodaří včas nebo vůbec zachytit (podporovat a rozvíjet) skutečně nadané dítě.

Pro pedagogickou praxi se osvědčují čtyři skupiny metod:

1. Různé formy pozorování ze strany rodičů a učitelů. Neobvyklé projevy, které signalizují možnost vývoje směrem k nadání nebo mimořádnému nadání, mohou být různě interpretovány. To, co zaujatý rodič u svého prvního dítěte považuje za neobvyklý projev mimořádného nadání, může zkušený učitel hodnotit jako běžný projev dítěte daného věku, kterému se dostává dostatečné stimulace ze strany rodiny a okolí. Pozorování může být pro identifikaci nadání tím užitečnější, čím více obsahuje faktů a méně interpretací. Učitelé tyto zkušenosti získávají zpravidla praxí, rodiče mají proti nim výhodu znalosti dítě od jeho narození, a i když jsou zaujati ve prospěch svého dítěte, bývají poměrně dobrými pozorovateli schopnými ve většině případů projevy nadání odhalit.

2. Dobrým pomocníkem při identifikaci nadaných žáků jsou inventáře, které obsahují strukturované popisy obvyklých projevů nadaných. Tyto obecné charakteristiky můžeme porovnávat s projevy konkrétního dítěte a hodnotit množství a intenzitu těchto příznačných projevů. VÚP vydalo publikaci, které nabízí podrobnosti tohoto postupu.

3. V posledních desetiletích se ve školách objevuje stále častěji portfolio jako nástroj rozvoje žáků i určitá forma hodnocení. Portfolio se dobře hodí jako jeden z možných nástrojů identifikace nadaných. Žák, učitel nebo oba společně mohou vybírat do portfolioa výtvary, produkty, doklady, dokumenty (fotografie, nahrávky) dokládající vývoj žáka a jeho specifické projevy v oblasti/oblastech jeho nadání.

4. Teprve jako poslední v tomto výčtu uvádíme testové metody. Máme zde na mysli standardizované testy, které jsou používány psychology v školských poradenských zařízeních

(pedagogicko-psychologických poradnách) nebo klinickými psychology. Každopádně tyto nástroje patří do rukou vyškolených odborníků. Právě potvrzení nadání nebo mimořádného nadání dětí, žáků a studentů těmito zařízeními je v ČR podmínkou některých forem podpory ze strany státu.

Možnosti vzdělávacího systému (legislativa, organizace)

O podpoře vzdělávání nadaných dětí, žáků a studentů hovoří zákon 561/2004 Sb., školský zákon v § 17–19.

Podstatné je, že zákon ukládá všem školám a školským zařízením vytvářet předpoklady pro rozvoj nadání dětí žáků a studentů. Není tu nic o identifikaci! Je to příkaz vzdělávat tak, aby se potenciál nadání každého jedince mohl projevit. Je to nejkratší, ale pravděpodobně nejdůležitější ustanovení zákona z pohledu rozvoje nadání u nás.

Dále zákon výslovně povoluje možnost k rozvoji nadání uskutečňovat rozšířenou výuku některých předmětů nebo skupin předmětů. Toto opatření není omezeno stupněm, druhem nebo typem školy.

Individuální vzdělávací plán pro mimořádně nadaného žáka

Jedním z významných nástrojů podpory mimořádně nadaného žáka je individuální vzdělávací plán. Je to možnost, kterou zakládá školský zákon (§18) a rozvíjí výše zmíněná vyhláška (§13). Individuální vzdělávací plán je vytvářen školou na základě jejího školního vzdělávacího programu, závěrů psychologického vyšetření žáka a vyjádření rodičů (zákonného zástupce žáka, pokud se nejedná o zletilého žáka, který se vyjadřuje sám. Je to tedy svým způsobem kolektivní dílo. Individuální vzdělávací plán mimořádně nadaného žáka obsahuje závěry psychologického vyšetření, které blíže specifikuje oblast, typ a rozsah nadání, to, jaké mimořádné vzdělávací potřeby má vytvářený plán zajistit a rozvíjet. Je-li to nutné, je využito i vyjádření lékaře pro děti a dorost. Dalšími údaji potom charakterizují obsah a rozsah poskytované péče, úpravy vzdělávacího plánu, doporučené učebnice, učební pomůcky a materiály, určení pracovníka poradenského zařízení, se kterým bude škola spolupracovat v péči o mimořádně nadaného žáka, personální zajištění průběhu a úprav vzdělávání mimořádně nadaného žáka, stanovení pedagoga školy, který bude sledovat vývoj mimořádně nadaného žáka a komunikovat se školským poradenským zařízením. V neposlední řadě obsahuje IVP také předpokládanou potřebu navýšení finančních prostředků, které budou využity pro zajištění navržených opatření pro vzdělávání mimořádně nadaného žáka.

IVP se vytváří do 3 měsíců od nástupu mimořádně nadaného žáka do školy nebo od zjištění jeho mimořádného nadání. Za jeho zpracování odpovídá ředitel školy, který s ním seznámí rodiče nebo zákonné zástupce mimořádně nadaného žáka a potvrdí jej svým podpisem. IVP lze v průběhu školního roku doplňovat a upravovat.

Formy vzdělávání nadaných dětí, žáků a studentů

Názory na vzdělávání nadaných dětí, žáků a studentů se v laické i odborné veřejnosti velmi liší. Na jednom pólu jsou zastánci jejich integrace v pestré vrstevnické skupině standardní školní třídy, na druhém pólu potom zastánci škol specializovaných na vzdělávání nadaných nebo extrémně zastánci jejich domácího vzdělávání.

V tak složitém fenoménu, jakým je vzdělávání nadaných, může stěží existovat jedna nejsprávnější cesta. Každá z organizačních forem má své slabiny i přednosti.

První stupeň podpory nadaných dětí

Obohacování dílčích výstupů nad rámec školního vzdělávacího programu, formy obohacování se volí pro nadané a mimořádně nadané žáky podle charakteru nadání. Cílem tohoto postupu je učivo prohloubit, rozšířit a obohatit o další informace, stimulovat procesy objevování a vyhledávání dalších souvislostí a vazeb, které daná témata vzdělávání nabízí.

Výstupy vzdělávání se neupravují.

Druhý stupeň podpory nadaných dětí

Umožňují obohacení dílčích výstupů školního vzdělávacího programu nad rámec učiva pro nadané a mimořádně nadané žáky. Využívá se individuální a skupinová projektová práce na podporu rozvoje vědomostí a dovedností, včetně praktických dovedností nadaných žáků.

Individuální vzdělávací plán navrhuje poradenské zařízení a zpracovává její škola. Vychází ze školního vzdělávacího programu, vyhovuje vzdělávacím potřebám žáka, u mimořádného intelektového nadání je třeba umožnit obohacování učiva nad rámec vzdělávacích oblastí školního vzdělávacího programu. Cílem je prohloubit, rozšířit a obohatit o další informace, stimulovat procesy poznávání a vyhledávání dalších souvislostí a vazeb, které dané téma vzdělávání nabízí.

Třetí stupeň podpory nadaných dětí

Pro nadané a mimořádně nadané žáky se umožňuje obohacování nad rámec výstupů školního vzdělávacího programu, respektuje se tzv. dvojí výjimečnost těchto žáků. Výstupy ze vzdělávání respektují možnost vzdělávat se, při snaze dosahovat odpovídajících výstupů, pro žáka maximálních.

Individuální vzdělávací plán navrhuje školské poradenské zařízení jako podpůrné opatření, zpracovává škola. Vychází ze školního vzdělávacího programu, vyhovuje vzdělávacím potřebám žáka, u mimořádného intelektového nadání je třeba umožnit obohacování učiva nad rámec vzdělávacích oblastí školního vzdělávacího programu.

Čtvrtý stupeň podpory nadaných dětí

Je určen pro mimořádně nadané žáky, kteří vyžadují výraznou individualizaci vzdělávání nad rámec příslušného stupně vzdělání, dosahují mimořádných výsledků a vyžadují i úpravy ve formách vzdělávání.

Individuální vzdělávací plán navrhuje školské poradenské zařízení jako odpůrného opatření, zpracovává jej škola. Vychází ze školního vzdělávacího programu, naplňuje vzdělávací potřeby žáka, u mimořádného intelektového nadání je třeba umožnit obohacování učiva nad rámec vzdělávacích oblastí školního vzdělávacího programu i ve formě rozšiřování a prohlubování učiva.

5.5 Popis zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let

Ve vzdělávací nabídce převažují spontánní aktivity nad řízenými. Nejčastěji uplatňujeme individuální nebo skupinové formy činností dětí. Při plánování vzdělávací nabídky se snažíme o časovou nenáročnost činností, o jejich jednoduchost, smysluplnost, podnětnost, která by měla vést především k radosti dětí. Dále uplatňujeme dostatek prostoru a času pro volný pohyb dětí a jejich hru. Nejčastěji využíváme tyto metody: situační učení, učení nápodobou (sociální učení), prožitkové učení, učení hrou a činnostmi.

6 Vzdělávací obsah

ŠVP je formulován v integrovaných blocích. IB jsou společné pro všechny třídy. Tyto bloky jsou vzhledem ke vzdělávací nabídce průřezové (integrují všechny vzdělávací oblasti). V TVP je dána volnost učitelkám při jejich rozpracování, IB na sebe vzájemně navazují, doplňují se a mohou se také prolínat. IB jsou dlouhodobé, střednědobé a krátkodobé. Obsahují vždy charakteristiku, vzdělávací cíl, očekávaný výstup a obsah. Zaměření těchto bloků vychází vždy z přirozených potřeb dítěte, jejich obsah je dětem srozumitelný a prakticky využitelný. Pomáhá dítěti chápat sebe sama, okolní svět, rozumět jeho dění a orientovat se v něm. Formy vzdělávání mají charakter hry, zábavy a řízených činností pro děti. Vzdělávání je uskutečňováno ve všech činnostech v průběhu celého dne, vyváženo poměrem spontánních a řízených aktivit.

Hlavní myšlenkou ŠVP je přiblížit dětem svět ve kterém žijí.

Cílem vzdělávacího obsahu je:

- rozvíjení dítěte, jeho učení a poznání
- osvojení základů hodnot, na nichž je založena naše společnost
- získání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí

Cílem předškolního vzdělávání je dovést dítě k tomu, aby na základě optimálního rozvoje svých individuálních předpokladů získalo základy klíčových, pro život důležitých kompetencí. Jedná se o soubor předpokládaných vědomostí, dovedností, schopností, postojů, hodnot, návyků, které si jedinec v průběhu předškolního vzdělávání osvojuje.

Naším cílem je vybavit každého jedince ve všech etapách vzdělávání souborem klíčových kompetencí na úrovni, která je pro něho dosažitelná.

Jedná se o kompetence:

1. KOMPETENCE K UČENÍ

Dítě se soustředí, zkoumá, experimentuje, získané zkušenosti uplatňuje, klade otázky a hledá odpovědi, učí se spontánně i vědomě ...vede cestu k výsledku...učí se s chutí, odhaduje své síly, umí hodnotit své pokroky.

2. KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

Dítě si všímá dění a problémů, řeší problémy, na které stačí, zkouší, experimentuje, vymýšlí řešení problémů, pochopí a řeší jednoduché úlohy, nebojí se chybovat.

3. KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ

Dítě ovládá svoji řeč, dokáže sdělovat své prožitky, pocity..., domlouvá se gesty, ovládá své dovednosti k čtení a psaní, rozšiřuje si slovní zásobu, dovede využít komunikativní prostředky, ví, že se lidé dorozumívají cizí řečí.

4. KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ

Dítě samostatně rozhoduje o svých činnostech, uvědomuje si sebe samotného a své jednání, rozpozná nevhodné jednání, je obezřetné k cizím lidem, se ve skupině dokáže prosadit i podřídit, napodobuje modely chování, dodržuje dohodnutá pravidla chování, chápe, že nespravedlivost a násilí se nevyplácí.

5. KOMPETENCE ČINNOSTNÍ A OBČANSKÉ

Dítě si svoje činnosti a hry umí plánovat, chápe, že si rozhoduje, co dělá, má smysl pro povinnost při hře, se zajímá o druhé, dbá o své bezpečí, chápe, že hra a činnosti jsou lepší než lhostejnost, nezájem, má základní představu o tom, co je správné, spravedlivé, spoluvytváří

pravidla soužití, uvědomuje si svá práva a práva druhých, chrání své prostředí, okolí, ve kterém žije, dbá o své zdraví.

EVALUACE KLÍČOVÝCH KOMPETENCÍ

1. Po ukončení tématické části z integrovaných bloků – průběžně
2. Pololetní hodnocení průběžného získávání klíčových kompetencí v rámci TVP
3. Komplexní hodnocení klíčových kompetencí za celý školní rok

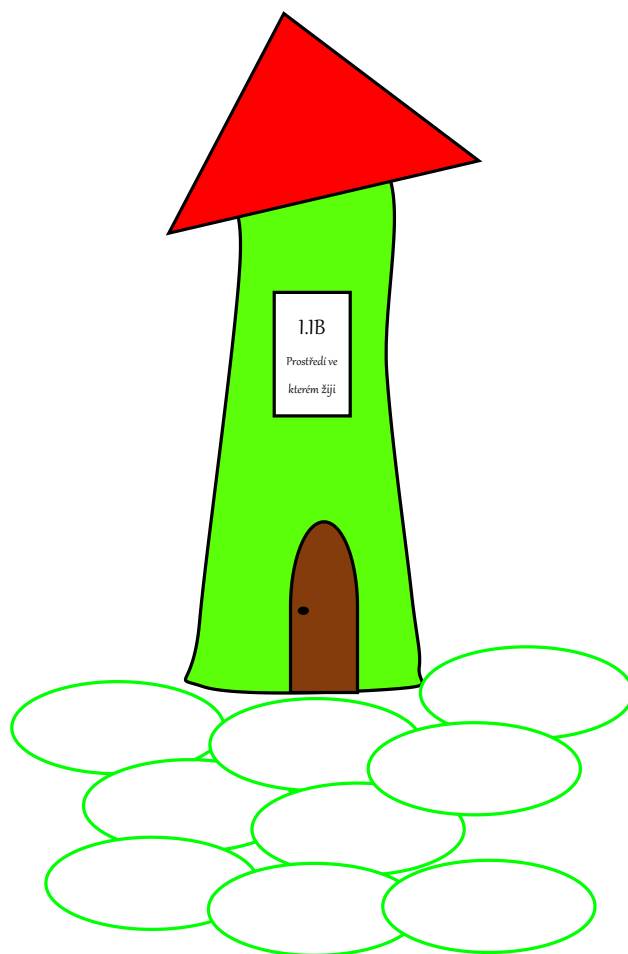
Oblasti vzdělávání předškolních dětí

Jednotlivé oblasti vzdělávání jsou rozlišeny na základě vztahů, které dítě postupně vytváří k sobě samému, k druhým lidem i k okolnímu světu. Na základě přirozených interakcí, do kterých dítě v rámci těchto oblastí vstupuje, v nichž žije, rozvíjí se a vyrůstá, učí se a také vzdělává. Mezi tyto oblasti, které se vzájemně determinují řadíme:

- biologickou oblast (Dítě a jeho tělo)
- psychologickou oblast (Dítě a jeho psychika)
- interpersonální oblast (Dítě a ten druhý)
- sociálně- kulturní oblast (Dítě a společnost)
- environmentální oblast (Dítě a svět)

Vzdělávací oblasti jsou vzájemně propojeny, navzájem se ovlivňují, prolínají, jedna bez druhé jsou v praxi neoddělitelné. Jednotlivé oblasti, cíle, klíčové kompetence jsou rozpracované v integrovaných blocích.

6.1 Integrované bloky školního vzdělávacího obsahu, jejich obsah



I.IB Prostředí, ve kterém žiji

1. Charakteristika

Integrovaný blok je zaměřen na příchod dětí do nového prostředí. Děti se postupně seznamují s novým pro některé se známým prostředím, s kamarády a zaměstnanci školy. V průběhu IB se děti budou spolupodílet na vytváření základních pravidel společného soužití v kolektivu. Součástí IB je také seznamování s okolím mateřské školy, naší obcí. Naučíme se společně poslouchat příběhy a pohádky, osvojíme si básničky a písně. Uvědomíme si, co všechno dokáže naše tělo – při hrách, sportování, kreslení ... řekneme si, jak se o něj máme starat. Společně se budeme snažit rozvíjet smyslové vnímání dětí, základní principy jako je správný úchop tužky, počátky psaní-grafomotoriku, časoprostorovou orientaci, předmatematické myšlení, předčtenářskou gramotnost, jak vést dialog s ostatními. Nezapomeneme na naši rodinu a kamarády kolem nás.

2. Klíčové kompetence:

- klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo
- odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých
- zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti
- chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit
- ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog
- se dokáže vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)
- komunikuje v běžných situacích bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícný, iniciativní a aktivní je výhodou
- se dokáže ve skupině prosadit, ale i podřít, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy
- se chová při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepřijemná, umí odmítnout
- odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem
- se zajímá o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění
- má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat
- spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat

3. Dílčí cíle:

- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí
- vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu
- osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)
- poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)
- rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat

- rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit
- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)
- vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)
- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních
- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané
- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu
- rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám

4. Nabídka činností:

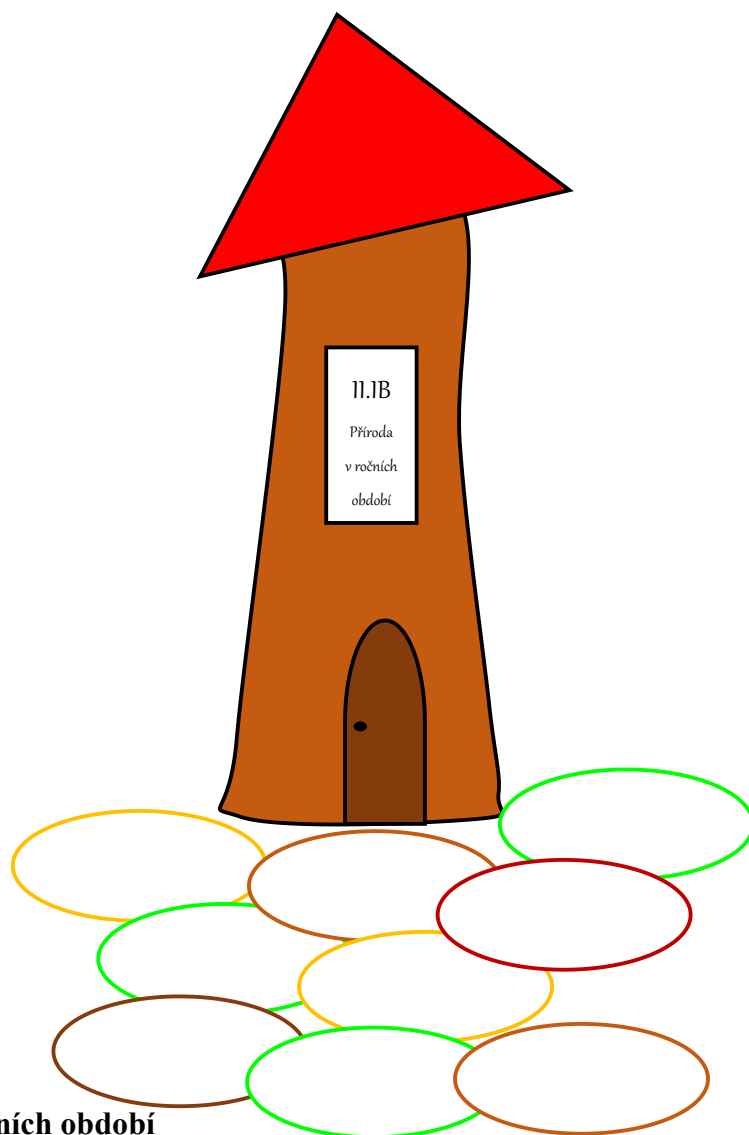
- konstruktivní a grafické činnosti
- jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí apod.
- artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti
- grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen
- prohlížení a „čtení“ knížek
- řešení myšlenkových i praktických problémů, hledání různých možností a variant
- spontánní hra
- činnosti zajišťující spokojenost a radost, činnosti vyvolávající veselí a pohodu
- příležitosti a hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání
- cvičení organizačních dovedností
- hry na téma rodiny, přátelství apod.
- aktivity podporující sblížení dětí
- aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími, úcta ke stáří apod.)
- hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu, ke schopnosti vyřešit vzájemný spor apod.
- činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije – rodina (funkce rodiny, členové rodiny a vztahy mezi nimi, život v rodině, rodina ve světě zvířat), mateřská škola (prostředí, vztahy mezi dětmi i dospělými, kamarádi)
- četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením
- běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování

- aktivity vhodné pro přirozenou adaptaci dítěte v prostředí mateřské školy
- spoluvytváření přiměřeného množství jasných a smysluplných pravidel soužití ve třídě
- aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) a mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost apod.) v jednání lidí
- přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, výlety
- aktivity zaměřené k získávání praktické orientace v obci (vycházky do ulic, návštěvy obchodů, návštěvy důležitých institucí, budov a dalších pro dítě významných objektů)
- praktické užívání technických přístrojů, hraček a dalších předmětů a pomůcek, se kterými se dítě běžně setkává
- kognitivní činnosti (kladení otázek a hledání odpovědí, diskuse nad problémem, vyprávění, poslech, objevování)

5. Očekávané výstupy:

- zvládat sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)
- rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
- mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
- mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)
- zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a náradím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami
- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
- vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)
- projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon
- záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
- poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory
- uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
- uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky)
- vyvíjet volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení

- respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti
- uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenosti strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí
- prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)
- navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho
- porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad
- uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou
- respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.
- bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.
- pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat
- začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
- utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)
- chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí
- dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát férově
- zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod.
- zvládat běžné činnosti a požadavky kladené na dítě i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)
- osvojovat si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi
- všimnout si změn a dění v nejbližším okolí



II. IB Příroda v ročních období

1. Charakteristika

V tomto bloku se seznámíme s veškerou živou přírodou během celého roku. Naučíme se základní znaky ročních období, budeme pozorovat a poznávat jejich změny v počasí. Sklidíme plody země, naučíme se rozeznávat barevné listí a přiřazovat je k jednotlivým stromům, půjdeme pouštět draky, hrát si v lese. Zvířátka nám ukáží, jak se chovají na podzim, s příchodem zimy a jak se chovají v zimě a na jaře. Budeme v dětech rozvíjet úctu k životu ve všech jeho formách a vytvářet povědomí o vlastní sounáležitosti s živou přírodou. Děti se pomocí pohybových a smyslových her seznámí s domácími, volně žijícími zvířaty, různými plody a rostlinami přírody. Přivítáme jaro s prvními kvítky a naučíme se znát jednotlivé rostliny. Provedeme jarní úklid okolo školky, uvědomíme si, že lidská nedbalost může narušit přirozenou a pro lidi potřebnou krásu a čistotu životního prostředí, která lidská činnost přírodě prospívá a která škodí. Zasadíme si na zahrádce zeleninu (ředkvičky, rajče). Seznámíme se s aprílovým počasím a vysvětlíme si koloběh vody. Zvířátka nám ukáží svá mláďátka, poznáme svět brouků a zvířat, co žijí ve vodě. Navštívíme různé země, kraje, které můžeme o prázdninách vidět, zjistíme základní poznatky o daných zemích, probádáme vesmír. Zaměříme se na rozvoj fantazie, tvořivosti při všech činnostech,

ale také na rozvoj komunikativních dovedností. I na dále budeme rozšiřovat předmatematickou gramotnost (třídění, uspořádání, seznamování s číselnými a mat. pojmy a jejich symbolikou, orientovat se v elementárním počtu cca do 6,...), smysly, paměť, pozornost, postřeh, fantazii. K základním barvám budeme postupně přidávat barvy vedlejší. Budeme zlepšovat dovednosti v hrubé a jemné motorice (modelování, trhání, stříhání, navlékání, skok, běh,...). Postupně se budeme zaměřovat na rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností (rozšíření slovní zásoby, správné výslovnosti, pochopení smyslu slova,...).

2. Klíčové kompetence:

- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
- se učí nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům
- řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého
- řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost
- chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit
- se domlouvá gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci
- ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní
- se spolupodílí na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobuje se jim
- je schopno chápat, že lidé se různí, a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečným
- chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá
- ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit
- dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)
- si uvědomuje, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky

3. Dílčí cíle:

- rozvoj fyzické i psychické zdatnosti
- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
- osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)
- rozvoj schopnosti sebeovládání
- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými
- poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí
- pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit
- osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy
- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách

4. Vzdělávací nabídka:

- lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení), nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě) a jiné činnosti (základní gymnastika, turistika, sezonní činnosti, míčové hry apod.)
- smyslové a psychomotorické hry
- příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků
- činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí
- společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.)
- komentování zážitků a aktivit, vyřizování vzkazů a zpráv
- hry a činnosti zaměřené k poznávání a rozlišování zvuků, užívání gest
- přímé pozorování přírodních, kulturních i technických objektů i jevů v okolí dítěte, rozhovor o výsledku pozorování

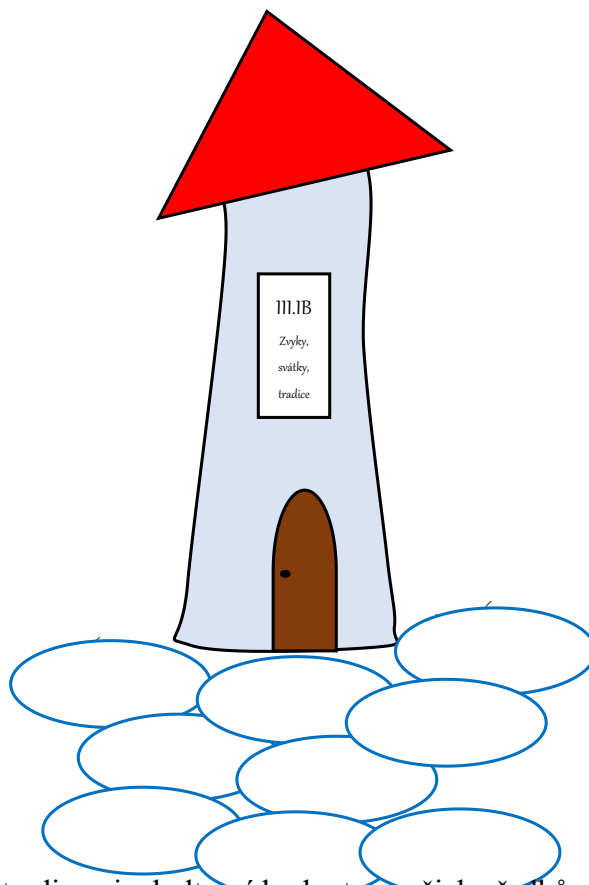
- konkrétní operace s materiálem (třídění, přiřazování, uspořádání, odhad, porovnávání apod.)
- hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, imaginativní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity)
- činnosti zaměřené na poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů (písmena, číslice, piktogramy, značky, symboly, obrazce)
- hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru i v rovině
- činnosti zaměřené na seznamování se s elementárními číselnými a matematickými pojmy a jejich symbolikou (číselná řada, číslice, základní geometrické tvary, množství apod.) a jejich smysluplnou praktickou aplikaci
- společenské hry, společné aktivity nejrůznějšího zaměření
- kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinkách
- hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých
- různorodé společné hry a skupinové aktivity (námětové hry, dramatizace, konstruktivní a výtvarné projekty apod.) umožňující dětem spolupodílet se na jejich průběhu i výsledcích
- receptivní slovesné, literární, výtvarné či dramatické činnosti (poslech pohádek, příběhů, veršů, hudebních skladeb a písní, sledování dramatizací, divadelních scének)
- přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (živá i neživá příroda, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období)
- praktické činnosti, na jejichž základě se dítě seznamuje s různými přírodními i umělými látkami a materiály ve svém okolí a jejichž prostřednictvím získává zkušenosti s jejich vlastnostmi (praktické pokusy, zkoumání, manipulace s různými materiály a surovinami)
- pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů (les, louka, rybník apod.)

5. Očekávané výstupy:

- zvládat základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)
- ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)
- domluvit se slovy i gesty, improvizovat

- porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
- učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
- učit se z paměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)
- chápat slovní vtip a humor
- sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech
- utvořit jednoduchý rým
- poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma
- sledovat očima zleva doprava
- poznat některá písmena a číslice, popř. slova
- chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)
- chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase
- vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim
- rozhodovat o svých činnostech
- ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování
- zorganizovat hru
- být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem
- správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
- pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
- odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná
- uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
- chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé
- porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých
- zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)

- vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý – jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)
- porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje) a že s těmito změnami je třeba v životě počítat, přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole
- rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně.



III. Zvyky, svátky, tradice

1. Charakteristika

Zde se seznámíme se zvyky, tradicemi a kulturní hodnotou našich předků, nejen se zvyky, které dodržujeme, ale i se zapomenutými. Budeme se věnovat i zvykům převzatých z jiných kultur např. Halloween. S končícím podzimem přijede Martin na bílém koni, za ním přijdou Mikuláš s čertem. Oslavíme Vánoce a Nový rok. Navštíví nás Tři králové. Převlékneme se do masek a zahájíme Masopust. Vyhodíme Zimici a oslavíme svátky jara Velikonoce a Den Země. Zaletíme si na sraz čarodějnic a popřejeme maminkám k svátku. Oslavíme Den Děti a rozloučíme se se „školáčky“. Budeme prohlubovat v dětech úctu a pokoru k ostatním, mít dobrý pocit z pomoci druhému, umět dávat,....

2. Klíčové kompetence:

- se učí s chutí, pokud se mu dostává uznání a ocenění
- si všímá dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem
- průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím
- ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku
- projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost
- napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí

- si uvědomuje svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu

3. Dílčí cíle:

- uvědomění si vlastního těla
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému
- rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevovat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny
- seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije
- vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách
- rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, citění a prožívání
- získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci

4. Vzdělávací nabídka:

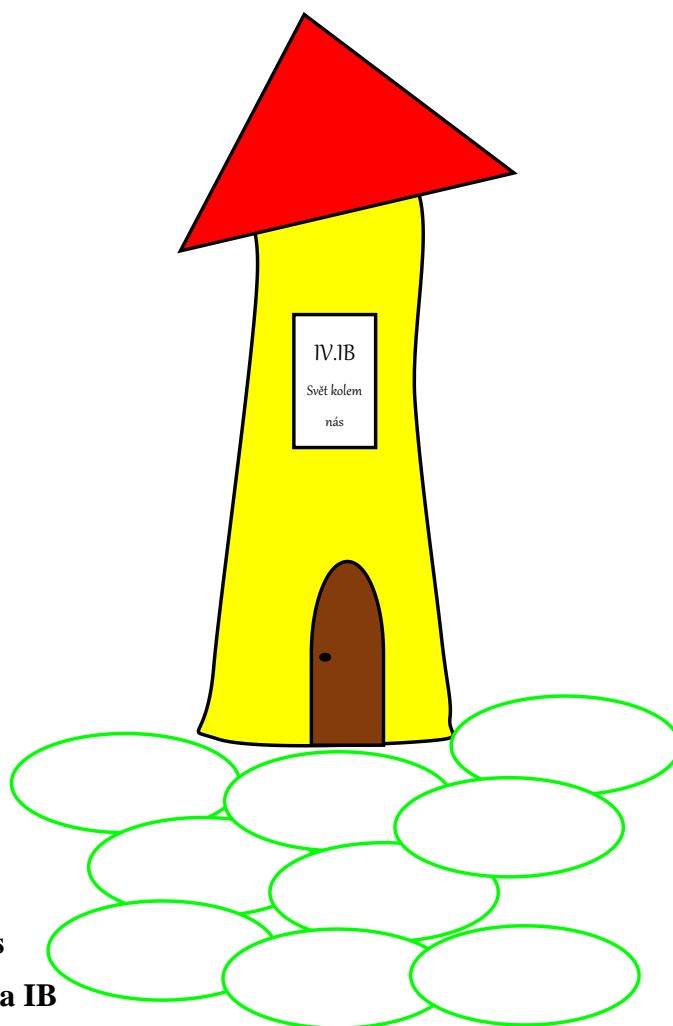
- hudební a hudebně pohybové hry a činnosti
- samostatný slovní projev na určité téma
- přednes, recitace, dramatizace, zpěv
- námětové hry a činnosti
- činnosti zaměřené na vytváření (chápání) pojmů a osvojování poznatků (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s knihou, s obrazovým materiálem, s médií apod.)
- činnosti nejrůznějšího zaměření vyžadující (umožňující) samostatné vystupování, vyjadřování, obhajování vlastních názorů, rozhodování a sebehodnocení
- estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební, pohybové a další)
- cvičení v projevování citů (zvláště kladných), v sebekontrolě a v sebeovládání (zvláště záporných emocí, např. hněvu, zlosti, úzkosti)
- dramatické činnosti (předvádění a napodobování různých typů chování člověka v různých situacích), mimické vyjadřování nálad (úsměv, pláč, hněv, zloba, údiv, vážnost apod.)
- sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry, výtvarné hry a etudy
- společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému
- činnosti zaměřené na porozumění pravidlům vzájemného soužití a chování, spolupodílení se na jejich tvorbě

- přípravy a realizace společných zábav a slavností (oslavy výročí, slavnosti v rámci zvyků a tradic, sportovní akce, kulturní programy apod.)
- setkávání se s literárním, dramatickým, výtvarným a hudebním uměním mimo mateřskou školu, návštěvy kulturních a uměleckých míst a akcí zajímavých pro předškolní dítě
- aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění a umožňující mu poznat rozmanitost kultur (výtvarné, hudební a dramatické činnosti, sportovní aktivity, zábavy, účast dětí na kulturních akcích, návštěvy výstav, divadelních a filmových představení, využívání příležitostí seznamujících dítě přirozeným způsobem s různými tradicemi a zvyky běžnými v jeho kulturním prostředí apod.)
- sledování událostí v obci a účast na akcích, které jsou pro dítě zajímavé

5. Očekávané výstupy:

- koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
- vědomě napodobovat jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu
- učit se nazpaměť krátké texty, vědomě si je zapamatovat a vybavit
- přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky
- zachycovat a vyjadřovat své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)
- spolupracovat s ostatními
- dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
- uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)
- vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)
- vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zaspívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)
- orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)

- mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte



IV. Svět kolem nás

1. Charakteristika IB

IB je zaměřen na lidi a věci kolem nás, budeme se věnovat významu a účelu věcí a různých materiálů, jejich vlastností. Budeme poznávat povolání svých rodičů a seznamovat se se základními profesemi, která jsou pro nás důležitá. Naučíme se třídit odpady, umět zvládnout určité dopravní situace, dopravní značky, znát dopravní prostředky. Poznáme, co je pro naše tělo zdraví prospěšné/ nemoci, jaké jsou lidské smysly. Vyzkoušíme si některé zimní a letní sporty. Připravíme se na zápis do školy. Nakoukneme do světa pohádek, kde budeme děti vést k soustředěnému naslouchání a reagování na otázky související s textem. Budeme podporovat dětskou tvořivost a fantazii, rozvíjet dramatické dovednosti dětí. Rozvíjet u dětí komunikativní a jazykové schopnosti a dovednosti. Společně budeme rozvíjet praktické dovednosti, které děti získaly od začátku roku a budeme se snažit o přechod od konkrétně názorného myšlení k slovně-logickému a to formou prožitku a experimentování. Děti tak budou uvedeny do společenství lidí

a pravidel soužití s ostatními. Seznámí se s materiálními hodnotami okolního světa, světem kultury, umění a fantazie, osvojí si základní poznatky o prostředí, ve kterém žije.

2. Klíčové kompetence

- uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení
- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije
- užívá při řešení myšlenkových i praktických problémů logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích
- rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit
- dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)
- samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej
- chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování
- se učí svoje činnosti a hry plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat
- dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky
- má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých
- chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky

3. Dílčí cíle

- rozvoj a užívání všech smyslů
- osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě
- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí
- rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie

- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení
- vytváření základů pro práci s informacemi
- získání relativní citové samostatnosti
- osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování
- a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem
- rozvoj kooperativních dovedností
- vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností
- vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat
- poznávání jiných kultur
- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společnostmi, planetou Zemí

4. Nabídka činností

- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem; činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují, a jejich praktickým používáním
- zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení)
- činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí
- příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů (hrozících při hrách, pohybových činnostech a dopravních situacích, při setkávání s cizími lidmi), k prevenci nemoci, nezdravých návyků a závislostí
- poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů, sledování filmových a divadelních pohádek a příběhů
- vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo co zhlédlo
- činnosti a příležitosti seznamující děti s různými sdělovacími prostředky (noviny, časopisy, knihy, audiovizuální technika)
- záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenovávání jejich vlastností (velikost, barva, tvar, materiál, dotek, chuť, vůně, zvuky), jejich charakteristických znaků a funkcí
- motivovaná manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností
- spontánní hra, volné hry a experimenty s materiálem a předměty

- smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti apod.
- hry a činnosti zaměřené ke cvičení různých forem paměti (mechanické a logické, obrazné a pojmové)
- činnosti zasvěcující dítě do časových pojmů a vztahů souvisejících s denním řádem, běžnými proměnami a vývojem a přibližující dítěti přirozené časové i logické posloupnosti dějů, příběhů, událostí apod.
- činnosti přiměřené silám a schopnostem dítěte a úkoly s viditelným cílem a výsledkem, v nichž může být dítě úspěšné
- činnosti zaměřené k poznávání různých lidských vlastností; záměrné pozorování, čím se lidé mezi sebou liší (fyzické i psychické vlastnosti, dovednosti, schopnosti, city, vlastnosti dané pohlavními rozdíly, věkem, zeměpisným místem narození, jazykem) a v čem jsou si podobní
- běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým
- hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého
- tvůrčí činnosti slovesné, literární, dramatické, výtvarné, hudební, hudebně pohybové, dramatické apod. podněcující tvořivost a nápaditost dítěte, estetické vnímání i vyjadřování a tříbení vkusu
- hry zaměřené k poznávání a rozlišování různých společenských rolí (dítě, dospělý, rodič, učitelka, žák, role dané pohlavím, profesní role, herní role) a osvojování si rolí, do nichž se dítě přirozeně dostává
- hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí, jejich občanského života a práce (využívání praktických ukázek z okolí dítěte, tematické hry seznamující dítě s různými druhy zaměstnání, řemesel a povolání, s různými pracovními činnostmi a pracovními předměty, praktická manipulace s některými pomůckami a nástroji, provádění jednoduchých pracovních úkonů a činností apod.)
- poučení o možných nebezpečných situacích a dítěti dostupných způsobech, jak se chránit (dopravní situace, manipulace s některými předměty a přístroji, kontakt se zvířaty, léky, jedovaté rostliny, běžné chemické látky, technické přístroje, objekty a jevy, požár, povodeň a jiné nebezpečné situace a další nepříznivé přírodní a povětrnostní jevy), využívání praktických ukázek varujících dítě před nebezpečím
- hry a aktivity na téma dopravy, cvičení bezpečného chování v dopravních situacích, kterých se dítě běžně účastní, praktický nácvik bezpečného chování v některých dalších situacích, které mohou nastat
- ekologicky motivované herní aktivity (ekohry)

- smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu, pracovní činnosti, pěstitelské a chovatelské činnosti, činnosti zaměřené k péči o školní prostředí, školní zahradu a blízké okolí

5. Očekávané výstupy

- zachovávat správné držení těla
- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)
- zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)
- pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem
- formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
- sledovat a vyprávět příběh, pohádku
- popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)
- rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci
- poznat napsané své jméno
- vědomě využívat všechny smysly, záměrně pozorovat, postřehovat, všímat si (nového, změněného, chybějícího)
- přemýšlet, vést jednoduché úvahy a také vyjádřit to, o čem přemýšlí a uvažuje
- zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
- postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
- nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným
- vyjadřovat souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.
- prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
- chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené
- vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně

- k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)
- chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)
- uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo, až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)
- adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)
- uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)
- mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí
- pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.)

7 Evaluační systém

Na úrovni školy:

Soulad ŠVP a RVP PV

Podle § 8 a § 9, vyhlášky č.15/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů, jsou hodnocené oblasti: **podmínky ke vzdělávání, průběh, cíle, spolupráce s rodiči a veřejností, klima školy, podpora školy dětem, výsledky vzdělávání, řízení školy...**

Na úrovni řízení:

Hodnocení dokumentace ,

Kvalita personální práce (hospitace, kontrola),

Další vzdělávání pracovníků ,

Systém hodnocení pracovníků.

Na úrovni třídy:

Hodnocení TVP jako celku,

Hodnocení integrovaných bloků (témat, podtémat ...) ,

Hodnocení jednotlivých dětí, sledování jejich individuálního rozvoje a vzdělávacích pokroků.

Sebereflexe pracovníc:

Sebehodnocení své práce.

Hodnocení je prováděno v podobě: dotazníků, pozorování, rozhovor, hospitace, analýza dokumentů, analýza portfolia dětí, záznamové a hodnotící listy, protokoly, Swot analýza po uplynutí doby po kterou byl ŠVP vydán,

EVALUAČNÍ SYSTÉM MŠ LUBENEC

Co vyhodnocujeme?	Jak vyhodnocujeme ?	Zodpovídá	Jak často?	Kdy? měsíc	Kdo?
1. Materiálové a věcné podmínky školy					
Prostředí školy, zahrady, třídy, pomůcky	Rozhovor se zaměstnanci	ředitelka	2x ročně	6,9	všichni zaměstnanci
	Dotazník pro rodiče	ředitelka	1x ročně	6	rodiče
2. Výchovně vzdělávací činnost					
Klima školy	Pedagogická porada	ředitelka	4x ročně	8,11,1,5	ped.pracovnice
	Dotazník pro zaměstnance	učitelka	2x ročně	1,6	provozní zaměstnanci
	Dotazník pro rodiče	učitelka	1x ročně	1	rodiče
Profesní růst zaměstnanců - vzdělávání	Plán vzdělávání	ředitelka	1x ročně	8	ped.pracovnice
	Autoevaluace školy	ředitelka	1x za 3roky	7,8	ředitelka
3. Výchovně vzdělávací činnost					
Každodenní vzdělávací práce	Zpětnou vazbou k vlastní činnosti a vyhodnocování vzdělávací práce	ředitelka	každý den		učitelky
Tématický celek	Hodnocení IB	ředitelka	po ukončení IB		učitelky
Akce	Po ukončení akce			po akci	učitelka
4. Dítě					
Informace o dítěti	Vstupní záznam o dítěti	učitelky	při nástupu	9	rodiče
Adaptace	Výsledky adaptace		po ukončení	11	učitelky

Práce dětí	Hospitační a kontrolní činnost	ředitelka	viz plán ředitelky	1x za 2měsíce	ředitelka
	Portfolio dítěte (po dobu docházky dítěte do MŠ)	učitelky	průběžně	1,6	dítě
Kompetence dětí (očekávané výstupy)	Mapa individ. vzděl. pokroků	učitelky	podle potřeb	11,1,6	učitelky
	Poznámky k rozvoji učení	učitelky	podle potřeb		učitelky
Individuální záznamy o dětech	Zápisy o pokroku dítěte	učitelky	podle potřeb		učitelky
Kompetence dětí					učitelky
5. Klima školy					
Pracovníci školy	Dotazník	ředitelka	1x ročně	5	všichni zaměstnanci
Zaměstnanci	Pedagogické porady	ředitelka	4x ročně		učitelky
	Provozní porady	ředitelka	podle potřeb		všichni zaměstnanci
Rodiče	Setkání, akce	učitelky	po akci	po ukončení akce	rodiče
	Schůzky	ředitelka	2x ročně	9,3	učitelky
	Rozhovory	učitelky	průběžně	celý rok	učitelky

8 Doplnující programy školy

Mateřská škola dětem během roku nabízí nadstandardní aktivity a celoroční projekty.

Mezi nadstandardní aktivity patří:

- Anglická a německá slovíčka (učení hrou jednoduchým slovíčkům)
- Šikovné ručičky (tvoření, malování, keramika)
- Logopedická chvilka (motorická a artikulační cvičení pro podporu nápravy řeči)
- Flétničky (seznámení s hrou na flétnu)
- Školáček (procvičování s dětmi s OŠD a předškoláky)

Celoroční projekty:

- Celé Česko čte dětem (čtení každý den)
- Děti na startu (pohybové aktivity)
- Dopravní výchova (upevňování vědomostí z oblasti dopravy)
- Environmentální výchova (upevňování vědomostí z oblasti env. výchovy)

Školní vzdělávací plán projednán a schválen na pedagogické poradě dne 23.8.2021.